

FILM, VIDEO, BIOGRAFER

Översikt och kommentarer

De statliga insatserna på filmområdet syftar till att främja produktion, distribution och visning av film samt att bevara och tillgängliggöra filmarvet. Särskilt prioriterat är ett brett utbud av film i hela landet och insatser för barn och ungdomar. Nuvarande filmavtal mellan staten, filmbranschen och en rad TV-företag finansierar stöd till svensk filmproduktion samt stöd till distribution och visning. Stiftelsen *Svenska Filminstitutet* fördelar avtalets medel och ansvarar också för filmkulturella insatser vid sidan av avtalet. Filminstitutets övriga verksamhet, bl. a. filmarkivet och Cinemateket, är helt statligt finansierade och regleras genom det årliga regleringsbrevet.

Det nuvarande filmavtalet trädde i kraft 2006 och reglerar framför allt stöd till svensk filmproduktion samt till distribution och visning av film. Finansieringen sker genom bidrag från svenska staten, TV-bolag som är avtalsparter samt från landets biografägare som betalar in biografavgifter. Avtalet gäller t.o.m. utgången av 2010.

Filmavtalets parter är Sveriges Biografägareförbund, Folkets Hus och Parker, Riksföreningen Våra Gårdar, Sveriges Filmuthyrareförening, Svenska Filmdistributörers Förening och Föreningen Sveriges Filmproducenter, samt på tv-området Sveriges Television, TV4, Modern Times Group MTG, Kanal 5 och C More Entertainment.

En grund i filmavtalet är att 10 procent av biljettintäkterna på biografer med mer än fem föreställningar per vecka (s.k. avgiftspliktiga biografer) betalas in till Svenska Filminstitutet. TV-företagen har i avtalet förbundit sig att bidra med sammanlagt 52 miljoner kronor om året med en årlig uppräkningsom två procent medan staten bidrar med 175 miljoner kronor.

En särskild utredare har i uppdrag att senast september 2009 lämna förslag till hur de framtida filmpolitiska insatserna bör finansieras och utformas. I utredningen ska belysas ägar- och konkurrensförhållanden, konsumtionsmönster samt teknikutveckling. Utredaren ska pröva förutsättningarna för en fortsatt avtalsmodell för finansiering av filmpolitiken.

Produktionsstödet till film innefattar förhandsstöd till långfilm, barn- och ungdomsfilm, kort- och dokumentärfilm. Det avser också publikrelaterat efterhandsstöd och stöd till regionala produktionscentra. Stödet till distribution och visning av film i hela landet omfattar lanseringsstöd, stöd till paralleldistribution och biografstöd. Ett särskilt stöd avser internationell lansering av ny svensk film.

Filmproduktion är inte längre en verksamhet för de stora filmbolagen. Flertalet svenska filmproduktioner delfinansieras av Svenska Filminstitutet, TV-företag, film- och videodistributörer samt av filmskaparna själva. Ofta förekommer också kapital från filmbolag i andra länder.

Svensk Filmindustri, SF, äger och driver genom SF Bio de flesta av landets biografer. Huvudägare är Bonnierskoncernen. SF Bio försökte 2004 köpa biografkedjan Sandrews men efter prövning av Konkurrensverket blev Astoria ny ägare till Sandrewbiograferna. Biografkedjan Astoria gick senare i konkurs och flertalet biografer övertogs då av SF Bio.

Främst i storstäderna och på universitetsorter finns en alternativ biorepertoar, t. ex. genom Folkets Bio. Filmklubbar erbjuder kvalitetsfilm på slutna visningar och skolbio når en stor publik. De flesta av dessa biografer är folkrörelseägda samlingslokaler.

Statsbidraget 2007 enligt filmavtalet var 180 milj kronor. Filmstödet uppgick 2007 till ca 235 miljoner kronor som fördelades av Svenska Filminstitutet, bl.a. som produktionsstöd om 180 milj och 40 milj kronor till distribution och visning. Biografernas bruttointäkter uppgick till ca 1 200 miljoner kronor. Det genomsnittliga biljettpriset var nästan 80 kronor, vilket innebär en 20-procentig prisökning under senaste tioårsperioden mätt i fasta priser

Antalet premiärvisade filmer på biografer under 2007 var knappt 250, varav 30-talet var svenska produktioner. Antalet premiärvisade filmer minskade stadigt fram till 1990-talet men under det nya decenniet har antalet visade filmer åter ökat. Även antalet premiärvisade svenska filmer har blivit fler jämfört med några år under 1990-talet då endast 10-talet svenska filmer producerades.

Nästan 15 miljoner biobesök redovisades i biografstatistiken för 2007, vilket är ungefär samma publiksiffra som gällde i mitten av 80-talet. Jämfört med 60-talet har utvecklingen inneburit att den årliga biopubliken halverats.

Räknat i besök efter filmens produktionsland dominerade den USA-producerade filmen med nästan två tredjedelar av den totala filmpubliken under år 2007. Som enskilt land låg den svenska filmen som näst största filmland med 22 procent av publiken. Därefter följde den brittiska filmen som lockade 8 procent av den totala biopubliken.

Antalet biosalonger/biodukar har under den senaste 20-årsperioden varit oförändrat drygt 1 100 men antalet stolar har däremot minskat genom mindre salonger i multibiografanläggningar.

En av fyra svenskar har enligt Mediebarometern 2007 varit på bio senaste månaden och 6 procent en genomsnittlig vecka. Ungdomar och barn går på bio avsevärt oftare än andra grupper. Endast var tionde pensionär hade varit på bio senaste månaden. Biovanorna är ungefär lika utbredda mellan män och kvinnor. De mest aktiva biobesökarna finns i storstäderna och de minst aktiva var invånarna i mindre orter och på landsbygden. Enligt SCB:s ULF-undersökning 2006 var biobesökandet markant beroende av utbildning; bland högutbildade hade nästan 80 procent varit på bio senaste året jämfört med 47 procent av de lågutbildade. Infödda svenskar gick oftare på bio än personer med invandrabakgrund.

Då det gäller tittande på långfilm har televisionen och videon/DVD störst betydelse. Ca 14 procent av befolkningen tittade på video/DVD en genomsnittlig dag 2007. Videon/DVD är främst de ungas medium. Bland de som såg på video var tittartiden i genomsnitt över 80 minuter en genomsnittlig dag. Video/DVD-tittandet ökade fram till 1999 genom lansering av nya media och spelare men har de senare åren mattats något. Nya filmkanaler, abonnerade eller pay per view, växer i betydelse. Nedladdning av film och filmtittande via dator är andra distributionskanaler som får en markant större roll.

Utfallet av filmavtalet 2007. 1000-tal kronor

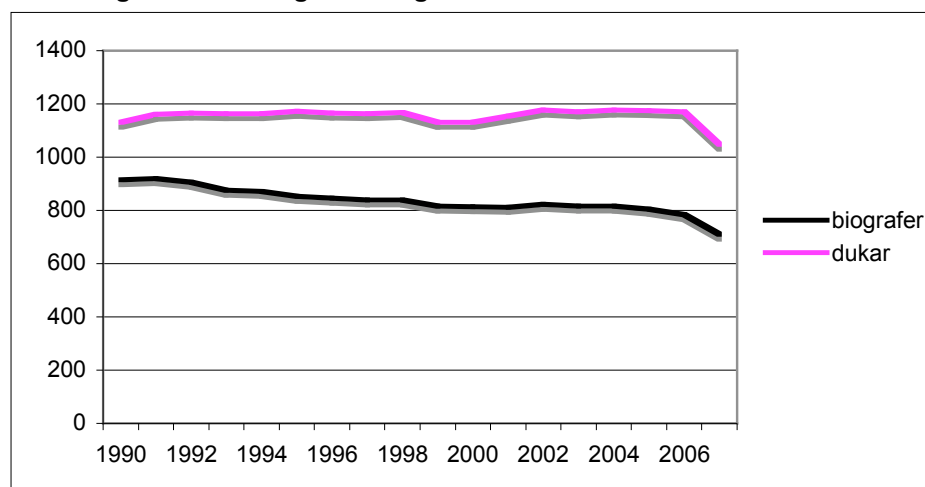
	1000-tal kr
Statsbidrag	180 000
SVT	34 680
TV4	8 160
MTG	4 080
K5	2 040
C More	2 040
Producentföreningen	2 000
Biografavgifter	108 943
Summa intäkter	341 943

Källa: Svenska Filminstitutet, Årsredovisning 2007

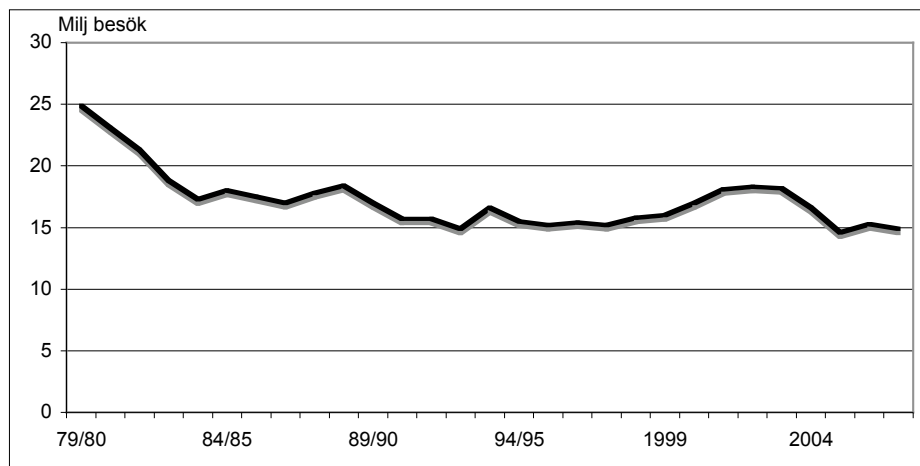
Filmstödet 2007. 1000-tal kronor

	1000-tal kr
PRODUKTIONSSTÖD	
Långfilm	115 359
Barn- och ungdomsfilm	25 078
Kort- och dokumentärfilm	22 570
Utvecklingsstöd	17 555
DISTRIBUTION, VISNING OCH LANSERING	
Regionala produktionscentrum	5 016
Lanseringsstöd till svensk långfilm	5 016
Stöd till Paralleldistribution	7 523
Biografstöd	17 555
Stöd till internationell lansering av ny svensk film	5 016
ÖVRIGT	
Stöd till åtgärder mot olovlig hantering av film	5 016
Reserv och administration	9302
Summa fördelat enligt filmavtal	235 006

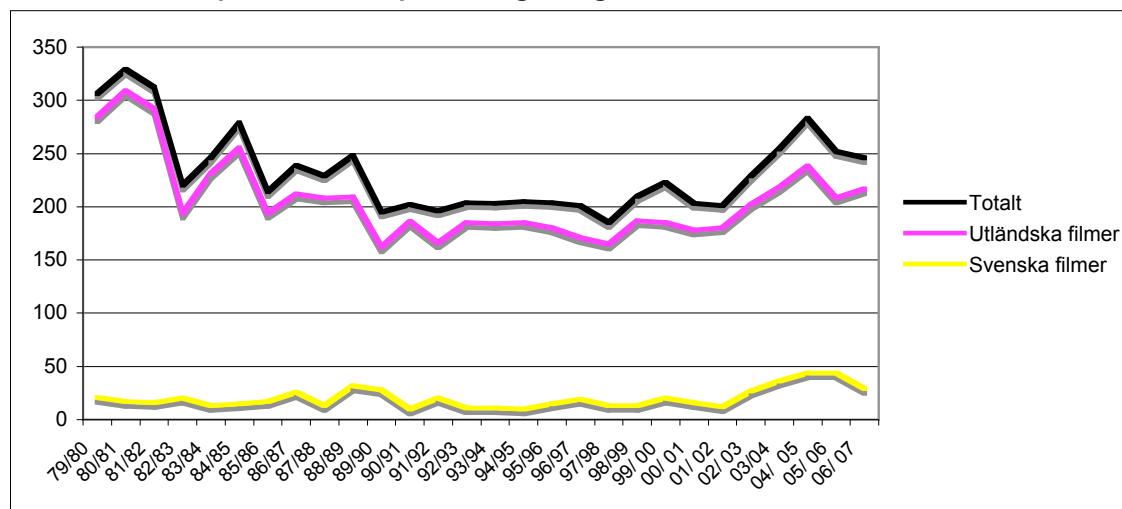
Källa: Svenska Filminstitutet, Årsredovisning 2007

Antal biografer och biografsalonger 1990-2007

Källa: Filmåret i siffror 2007, Svenska Filminstitutet

Biografbesök på samtliga biografer 1979/80--2007

Källa: Filmåret i siffror 2007, Svenska Filminstitutet

Antal filmer som premiärvisats på samtliga biografer 1979--2007

Källa: Filmåret i siffror 2007, Svenska Filminstitutet

Svenska och utländska filmer: Marknadsandel efter produktionsland 2007

Procent av samtliga biobesök vid premiärsatta filmer 2007

Huvudproduktionsland	
USA	64,59%
Sverige	21,55%
Storbritannien	8,26%
Frankrike	2,23%
Tyskland	1,14%
Spanien	0,56%
Danmark	0,40%
Norge	0,26%
Mexiko	0,24%
Japan	0,13%

Källa: Svenska Filminstitutet, Årsredovisning 2007

De största företagen 2005 på den svenska filmmarknaden

Ägare	Företag	Intäkter. Milj kr	Verksamhet
Familjen Bonnier	Bonnier AB	1 598	Filmproduktion
	<i>Svensk Filmindustri</i>	821	film-, Dvd-distribution
	<i>SF Bio</i>	776	Biografer
	<i>Home Entertainment</i>	270	Filmklubbar
	<i>Discshop</i>	146	Dvd-försäljning
Egmont Fonden	Egmont International	575	
	<i>Film AB</i>	489	Film- och dvddistribution
	<i>Nordisk Film Production</i>	84	Filmproduktion
Nagell-Erichsen	<i>Shibstedt</i>	364	Filmproduktion, filmdistribution
	<i>Sandrew Sverige</i>	186	
New Cooperation	<i>Twentieth Century Fox</i>	244	Dvd- filmdistribution

Källa: MedieSverige 2007

Marknadsandelar efter biografägare 2007. Procent

Biografägare	procent
SF Bio	65,2
Astorias Cinemas	3,7
Svenska Bio	12,5
Folkets Hus/Parker	4,0
Eurostar	1,7
FHP	1,3
Kalmar Biografer	1,1
Rydén	1,0
Biograf Svea	0,8
Norrländska biograf	0,7
Övriga	8,5

Källa: Filmåret i siffor 2007. Svenska Filminstitutet

Verksamhetsmått för biografer 2001--2007

Biografer	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Totalt antal biosalonger	1 155	1 176	1 170	1 178	1 174	1 171	1 049
Multiplexbiografer (biografer med > 1 salong)	103	105	101	105	109	109	95
Avgiftspliktiga biosalonger	480	492	506	503	502	509	702
Avgiftsbefriade biosalonger	675	684	664	675	672	662	702
Totalt antal biografer	811	823	817	815	804	784	710
Totalt antal stolar	193 833	196 231	195 674	197 603	195 364	191 729	171 529
Antal besök per invånare	2,00	2,00	2,00	1,84	1,61	1,68	1,62
Utlägg för biobesök per invånare	144	149	153	141	124	132	128

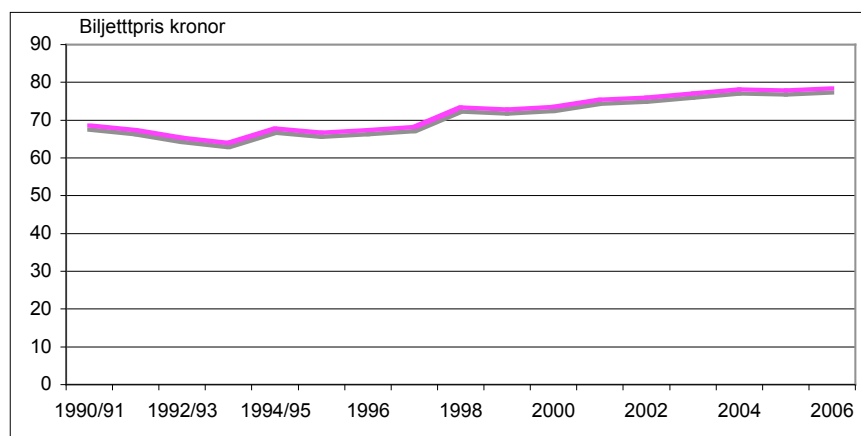
Källa: Svenska Filminstitutet, Filmåret i siffor 2007

Not: Med avgiftspliktiga biografer avses biografer som har minst sex föreställningar per vecka.

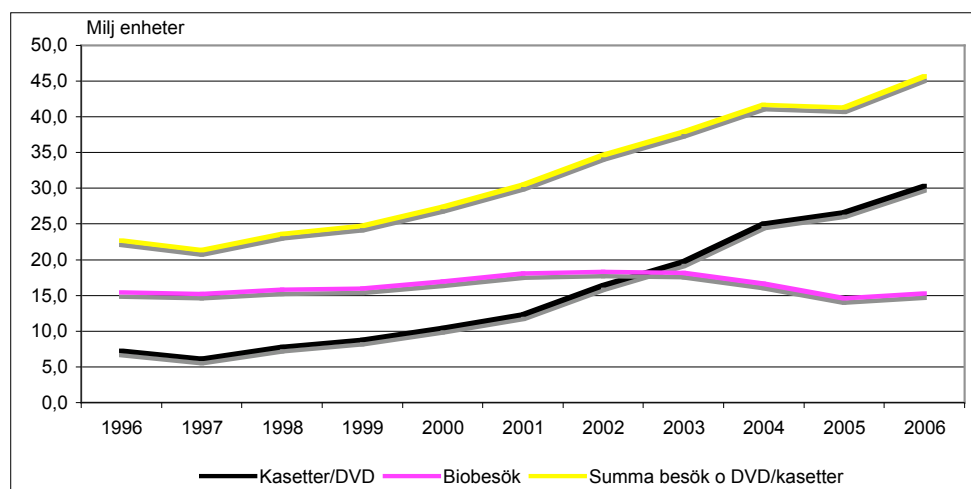
Film på videokassetter och DVD 1996-2006. 1000-tal enheter

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Uthyrda kassetter	929	954	1 122	1 219	1 484	1 482	1 630	1 257	850	360	44
Uthyrda DVD-skivor			2	37	83	233	585	1 181	1 562	1 972	2 475
Sålda kassetter	6 350	5 200	6 636	7 201	7 653	7 852	8 739	8 045	6 291	2 426	468
Sålda DVD-skivor			38	308	1 191	2 793	5 424	9 231	16 343	21 899	27 373

Källa: Sveriges videodistributörers förening

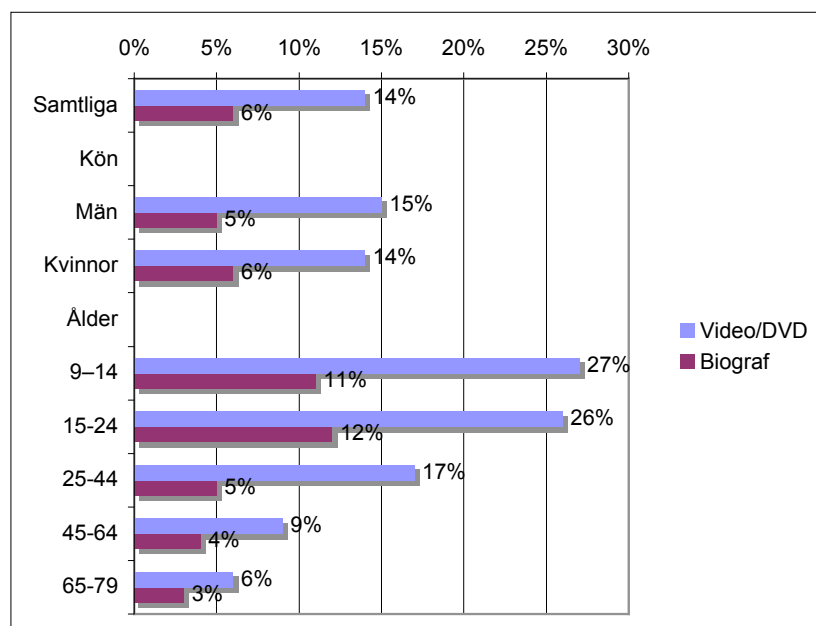
Genomsnittliga biljettpriser 1990/91-2006, Fasta priser, 2006=100

Källa: Filmåret i siffror 2007, Svenska Filminstitutet

Antal biobesök och summa uthyrda/sålda kassetter/DVD 1996-2006

Källor: Sveriges videodistributörers förening och Svenska Filminstitutet (Filmåret i siffror 2007)

Andel som besökt biograf en genomsnittlig vecka resp, tittat på video/DVD en genomsnittlig dag 2007. Procent

Källa: Mediebarometer 2007, Nordicom

Mest sedda filmer, 1993--2006

Nr		Besök från	Premiär- premiärdatum
1	Titanic	2 168 447	980116
2	Lejonkungen	1 962 503	941118
3	Sagan om ringen - Härskarringen	1 942 763	11219
4	Sagan om Konungens återkomst - Härskarringen	1 836 727	31217
5	Saga om de två tornen - Härskarringen	1 826 860	21218
6	Så som i himmelen (svensk)	1 433 677	40903
7	Harry Potter och de vises sten	1 139 163	11123
8	Pirates of the Caribbean – Död mans kista	1 134 745	60712
9	Fyra bröllop och en begravning	1 087 350	940915
10	Aladdin	1 063 115	931119
11	Tarzan	1 049 308	991112
12	Forrest Gump	1 035 806	941014
13	Jurassic Park	1 035 378	930903
14	Hitta Nemo	1 028 098	31114
15	Berättelsen om Narnia - Häxan och lejonet	997 287	51221
16	Änglagård - andra sommaren (svensk)	985 716	941225
17	Grabben i graven bredvid (svensk)	975 933	20802
18	Harry Potter och hemligheternas kammare	963 913	21122
19	Ondskan (svensk)	959 223	30926
20	Sunes sommar (svensk)	950 153	931225

Källa: Svenska Filminstitutet, Filmåret i siffror 2007

Reviderad version 2009-01-07